

“A” Harfi

ACCESS POINT: WAN’larda telsiz sinyallerinin güçlendirilmesi ve paylaştırılması için kullanılan bir araçtır. Kablolu LAN’larda HUB’lara benzer biçimde, ACCESS POINT’ler de, veri paketlerinin telsiz ağlarda paylaşımını sağlar. Access Point’ler sinyalleri güçlendiren ve daha uzak mesafelere ulaştırılmasını sağlayan Repeater görevini de görür.

ACCOUNT: Hesap. İşletim sistemlerinde bir kişi adına açılan kullanıcı adı ve giriş şifresidir. Ayrıca kişinin erişim hakları ve kullanım ile ilgili diğer bilgilerinin kaydedilmesi için de kullanılabilir.

ACTIVE: Aktif. İşletim sistemlerimizin üzerinde kullanımda olan programların ve dosyaların durumlarını belirtmek için kullanılır. Örnek: ICQ programı açık ve kullanılıyorsa o anda ICQ programı aktif demektir.

@ (AT İŞARETİ): Bu işaret klavyede Q tuşu (F klavyede F tuşu) ve ALT GR tuşlarına birlikte basılarak yazılır. En yaygın kullanıldığı yer e-mail adresleridir, kullanıcı ve elektronik postanın gideceği posta sunucusunun adlarının birbirinden ayrılmasına yarar. Örnek; info@mehmetalimersin.com.tr

ADAPTER: Uyum sağlamayan iki bağlantı çeşidi ya da cihazı birbirine bağlanmak için gerekli olan ara cihazdır.

ADMINISTRATOR: Sistem yöneticisine verilen ad. Sistem birçok makineden oluşturulmuş bir ağ veya tek bir makine üzerinde olabilir. ADMINISTRATOR sistemin geliştirilmesi ve sorunların çözümünden sorumlu kimsedir.

ADSL/Asymmetric Digital Subscriber Line: Asimetrik Sayısal Abone Hattı. Standart telefon hatlarını kullanarak yapılan dijital haberleşme teknolojisi. Servis kalitesi merkeze olan uzaklığa göre değişim gösterir. Bu tip hatlarda download ve upload hızı farklı olabilir.

AGP/Accelerated Graphics Port: Üç boyutlu grafik kartlarından daha fazla verim alınması için Anakart firmaları tarafından üretilen bir bağlantı birimidir.

ANALOG: Devamlı değişken bir akış halinde bulunan verilere “analog” adı verilir. Bilgisayarlar doğrudan analog veriyi işleyemezler, gelen analog verileri dijitalle çeviren arabirimlerin kullanılması gerekir.

ANIMATION: Kullanıcının ilgisini belli bir yöne yöneltmek için yapılmış, grafiklerin belirli bir düzene göre canlandırılması işlemi .

AUDIO CARD: Ses kartı. Bilgisayar üzerinden ses dosyalarının dinlenebilmesi için gereken kart. Bu kartlar anakartın slotlarına takılı ya da anakart üzerinde de (On Board) olabilirler.

AVI (Audio Video Interleaved): Video ve ses dosyası formatıdır. Dosya uzantısı .avi’dir. windows işletim sistemi ile beraber gelen Media Player adlı program bu görüntü dosyasını oynatabilir.

“B” Harfi

BACKUP: Yedekleme. Bilgisayar üzerinde sakladığımız bilgileri bozulmalara karşı korumak için kopyalarının alınması işlemi.

BAD SECTOR: Sabitdisk veya disket üzerinde bozulduğu için kullanılmaz hale gelen bölümlere verilen isim.

BANDWIDTH: Bant genişliği. Bir saniyede aktarılan bit sayısı olarak ifade edilir. Bant genişliği tüm sistemin hızını etkiler.

BARCODE: Ürün ambalajı üzerinde bulunan, siyah beyaz çizgilerden oluşmuş, ürün hakkındaki bilgileri içeren dizi. Barcode optik okuyucular sayesinde bilgisayar ortamına aktarılır.

BAY: Bilgisayar kasalarının üzerinde CD-ROM, sabitdisk, disket sürücü gibi donanımların yerleştirilmesi için ayrılmış bölümlere verilen isim.

BIOS/Basic Input Output System: Anakartın üzerinde microişlemci tarafından çalıştırılan yazılım. Bu yazılım, sistemin çalışmaya başlamasını sağlar.

BIT/Binary Digit: Binary rakamlarından biri. Bir bit 0 ya da 1 değerini taşır.

BITMAP: Grafik görüntüleme yöntemidir. Bir grafik görüntüsünün sütun ve satır halinde noktalardan oluşturulmuş gösterimi.

BMP: Bitmap grafik dosyalarının türü ve uzantısı.

BOOT: Bilgisayarınızı çalıştırmak için yüklenen yazılıma verilen isim. Bu yazılımlar genellikle işletim sistemleridir.

BOOT SECTOR: Sabitdisklerin ve disketlerin sistem bilgileri kısmına boot sector adı verilir. Bu kısımda bulunan sistem bilgileri, bilgisayarın sözü edilen disk ya da disketleri kullanabilmesi için gereken bazı temel verilerden oluşurlar. Bilgisayar her açılışında, bu kısımda bulunan bilgileri okuyarak düzgün çalışabilmek için ihtiyaç duyduğu temel verilere sahip olur.

BYTE: Sekiz bit'ten oluşan bir saklama birimidir. Tek bir harfi saklamak için gerekli olan alana denir.

“C” Harfi

C: Bir programlama dilidir. C ile yazılan kod makine diline yatkındır. Bu yüzden programcılar bu programlama dilini etkin bir şekilde kullanırlar.

C++: C dili üzerine yeni özellikler eklenerek oluşturulmuş bir programlama dilidir.

C DRIVE: Bilgisayar üzerinde bulunan sabitdisk sürücülerinden ilkinde verilen isimdir. C sürücüsü genelde işletim sistemini kurmak için kullanılan diskettir. Bilgisayar C sürücüsünden açılır ve kurulan programları C sürücüsü üzerinde saklar.

CABLE: Bilgisayarlarımızı başka birimlerle fiziksel olarak bağlamak için kullandığımız araçtır. Kabloların iki ucunda gerekli bağlantıyı yapabilmeleri için bulunan konektör vardır.

CACHE MEMORY: Ara belleğe verilen isimdir. Bu bellekler yüksek erişim hızına sahiptirler. Bellek tiplerinin hepsi aynı özelliğe sahip değildir. Bilgisayarlarımız üzerinde kullanılan bellek türleri SDRAM, DDRAM, RDRAM olabilir.

CANCEL: İptal. Bilgisayarımızda kullandığımız uygulamaları iptal etmek için kullanılan tuşa verilen isimdir. Program kurulumlarında kurulumu kesmek için de kullanılır.

COMPUTER: Bilgisayar. Girilen veriyi işleyerek, kullanabilir çıktı üreten makineye verilen isimdir.

CTRL: Kontrol tuşu. Bu tuş önceden kontrol karakterleri denilen karakterlerin yazılmasında kullanılırdı. Ancak günümüzde daha ziyade ALT tuşu gibi kullanılmakta, Kısayol tuş kombinasyonlarının çalıştırılmasında faydalanılmaktadır.

CONTROL PANEL: Denetim masası. windows işletim sistemlerinde, sistem işleyişine ilişkin düzenleme yapılabilen program.

COPY: Kopyalamak. Bir dosyanın veya bir verinin aynısının oluşturulması işlemine verilen isimdir.

CPU/Central Processing Unit: Merkezi işlem birimi. Bilgisayarımız üzerinde bulunan mikroişlemciye verilen isimdir.

CRC/Cyclic Redundancy Check: Karşı tarafa veri gönderilirken hataları ortaya çıkarmak için

CRT/Cathode Ray Tube Televizyon ve bilgisayar ekranlarında kullanılan teknolojiye verilen isimdir.

CURSOR: İmleç. Klavyenin veya farenin bir tuşuna basıldığında, ekranın neresinde veya hangi noktasında işaretleneceğini belirten sembol.

“D” Harfi

DATA: Veri. Bilgisayar ortamında kullanılan her tür bilgiye verilen isim.

DATABASE: Veritabanı. Bilgisayar sistemleri içindeki erişilebilir ve kullanılabilir verilerin tümüne verilen isim. Bu düzen veri saklama ve erişim alanında kullanılır. Bilgisayar üzerinde daha az yer kaplar ve erişim süresi daha hızlıdır.

DELETE: Silme işlemine verilen isim. İşletim sistemlerinin özelliklerine göre değişik şekillerde uygulanabilir. Klavye üzerindeki Del tuşu da silme işlemi yapar.

DESKTOP: Masaüstü. Grafik yüzü kullanan işletim sistemlerinde kullanıcının rahat çalışması için düzenlenmiş çalışma ortamına verilen isim.

DEVICE: İşlem yapılabilen donanım parçasına verilen isim. Örnek: Ekran kartı, ses kartı, modem, printer, tarayıcı...

DOC: Kelime işlem dosya uzantısına verilen isim.

DOMAIN NAME: İnternet sitelerini tanımlayan isimlerdir. Bir bilgisayar üzerinde birden çok domain name olabilir.

DOWNLOAD: Program veya bilgilerin bir bilgisayardan başka bir bilgisayara geçirilmesi işlemine verilen isimdir.

DRAG AND DROP: Masaüstündeki bir nesneyi işaretleyip, başka bir nesnenin içine koyma işlemidir.

DRIVE: İşlemcinin işlem yapması için manyetik alanlar üzerine okuyup yazabilen araçlara verilen isimdir. Örnek: Harddisk, disket sürücü.

DRIVER: Bilgisayar üzerindeki donanımların birbirleri ile sorunsuz anlaşabilmesi ve işletim sistemi ile sorun çıkarmaması için donanımı kontrol etmek ve tanıtmak amacı için kullanılan programlara verilen isimdir.

“E” Harfi

EDIT: Bilgisayar üzerindeki bilginin değiştirilmesi veya düzenlenmesi işlemine verilen isimdir.

EDITOR: Bilgisayar üzerindeki bilginin değiştirilmesi veya düzenlenmesi işleminde kullanılan programlara verilen isimdir.

E-MAIL: Elektronik posta. Kişilerin internet üzerinde kullandıkları haberleşme yöntemine verilen isimdir.

ETHERNET: Yerel ağ protokolüdür. 100 Megabit veri aktarım hızına sahiptir.

EXPORT: Dışarıya bilgi verme. Bir yazılım tarafından oluşturulmuş dosyanın başka bir yazılım tarafından kullanılabilmesi sağlamak için yapılan işlemlere verilen isimdir.

“F” Harfi

FAX MODEM: Telefon hatları üzerinden karşılıklı bilgi ve faks gönderip almak için kullanılan cihazlara verilen isim.

FILE: Dosya. Bilgilerin bir düzen içinde korunması ve kolay erişiminin sağlanması için isimlendirilmiş veri gruplarına verilen isim.

FILE NAME: Dosya adı. Dosyalara verilen isimlere denir.

FILE SIZE: Dosya büyüklüğü. Dosyanın disk üzerinde kapladığı miktara verilen isimdir.

FILTER: Filtre. Uygulamaların kullandığı bilgileri süzen işleme verilen isimdir. Bilgi aktarılırken ek bir uygulama ile filtre işlemi uygulanır. İstenmeyen bilgiler geçirilmez.

FIND: Bul. Bilgiye ulaşmak için kullanılan komuta verilen isim.

FLOPPY DISK: Disket. Manyetik disklerin bir çeşididir. Küçük ve taşınabilirler.

FOLDER: Klasör. İşletim sistemlerinde dosyaların içinde tutulduğu yapılara denir.

FONT: Karakterler için yapılmış tasarımlara verilen isimdir. Bu karakterleri genelde bilgi işlem yazılımları kullanırlar.

FONT SIZE: Yazı boyu (punto). Bilgi işlem yazılımlarında kullanılan fontların boyutlarına verilen isim.

FORMAT: Biçimlendirme. Bir diski kullanıma hazır hale getirme işlemine denir.

“G” Harfi

GAME: Oyun.

GARBAGE: Bilgisayar üzerindeki anlaşılmaz ve değersiz bilgilere verilen isimdir.

GB: Gigabyte ifadesinin kısaltılmış halidir. 1024 MB ya da 1073 milyar byte'ın karşılığı olan değere verilen isimdir.

GIF/Graphics Interface Format: Grafik dosya saklama biçimidir. Grafiklerin sıkıştırılmış bir formda tutulmasını ve böylece hızlı olarak transfer edilebilmesini sağlar.

GIGABYTE: 1024 m b yada 1073 milyar byte'ın karşılığı olan değere verilen isimdir.

“H” Harfi

HACKER: Bilgisayar ve teknolojileri konusunda bilgili, sistemlere izinsiz giren, yasadışı bilgisayar işlemleri yapanlara denir.

HARDDISK: Sabitdisk. Bilgisayar üzerindeki bilgi depolama ünitesine verilen isimdir. Büyük miktarlardaki bilgileri uzun süre saklamak için kullanılırlar.

HD/High Density: Yüksek kapasiteli disketlere denir.

HELP: Yardım. Yazılım ile çalışırken, karşılaşılabacak sorunlar için daha önceden hazırlanmış dokümanlara denir.

“I,i,J” Harfi

IDE/Intelligent Drive Electronics: Sabitdiskleri bilgisayarlara bağlamak için kullanılan arayüzlere denir.

IMPORT: Almak. Başka bir yazılım veya yazılımın eski sürümü tarafında üretilen verilerin kullanılan yazılım tarafından işlenebilir hale getirilmesi işlemi.

INDEX: Dizin. Kelime işlem yazılımları dokümanın içinde yer alan kelimeleri bulabilmek için bir liste oluşturur. Bu listeye index denir.

“K,L” Harfi

KB: Kilobyte ifadesinin kısaltılmış halidir. 1 KB 1024 byte'a eşittir.

KBPS/Kilobits Per Second: Bir veri aktarma hızı birimidir. Bir saniyede hattan aktarılan bit sayısı anlamındadır.

KEY: Anahtar. Klavyede yer alan herhangi bir tuş veya veritabanı programlarında üzerinde sıralama yapılan alana verilen isimdir.

KEYBOARD: Klavye. Bilgisayara bilgi girişi yapmak için kullanılan donanımdır. PC'ler için 84, diğeri 101 tuşlu olan iki çeşit klavye tipi vardır.

KEYWORD: Veritabanı veya kelime işlem programlarında bir kayıt ya da dökümanı gösteren ifadelere verilen isimdir.

LANGUAGE: Dil. İletişim kurmak için kullanılan sembollerden oluşmuş sisteme denir. Semboller belli kurallara göre bir araya getirilerek sözcük ve cümleleri oluştururlar.

LAPTOP: Dizüstü. Küçük ve taşınabilir bilgisayar tiplerine verilen isimdir.

LASER PRINTER: Lazer yazıcı. Yüksek hızda ve kalitede baskı almak için kullanılan yazıcı tipidir.

LCD/ Liquid Crystal Display: Sıvı kristal ekran teknolojisine denir. Kullandığımız ekranlara göre ince ve hafiftirler.

LED/Light Emitting Diode: İçinden elektrik akımı geçtiğinde yanan küçük elektronik parçadır.

“M,N” Harfi

MACINTOSH: Apple firması tarafından geliştirilmiş bir tür bilgisayardır, aynı zamanda MAC olarak da adlandırılır. Bu bilgisayarlar çok yaygın olarak kullanılan PC türü cihazlarla uyumlu değildirler ve kendilerine has yazılımları vardır.

MACRO: Makro. Bir yazılımı kullanırken çok sık tekrar edilen işleri kolayca halledebilmek için kullanılan yüksek seviye bir programlama aracıdır.

MAIL BOX: Posta kutusu. E-posta yazılımlarında her kullanıcıya gelen mesajların içinde tutulduğu yapıdır.

MEDIA: Ortam. Verilerin saklandığı diskler, CD-ROM'lar ve teypler gibi ünitelere denir.

MEMORY: Bellek. Veri saklama alanlarına verilen isimdir.

MENU: Bir komut ya da seçenek listesi. Bir yazılımı oluştururken verilecek komutların çeşitli guruplar halinde bir araya getirilmesi ile oluşan yardımcı araçlardır.

MHZ: Megahertz. Micro işlemciler ve veri yolu gibi parçaların hızını ifade etmekte kullanılan ölçü birimidir.

MODEM: Telefon hatlarından veri aktarmaya yarayan araçlara verilen isimdir.

MONITOR: Ekran. Bilgisayarlar ile kullanıcılar arasındaki görsel bağlantıyı sağlayan birimdir.

MAUSE: Fare. İmlecini ekran üzerindeki hareketlerini kontrol eden araç.

MPEG/Motion Picture Experts Group: Hareketli video görüntülerinin sıkıştırılmasında kullanılan standartlardan biri.

MULTIMEDIA: Çoklu ortam. Metin, grafik, ses, canlandırma ve video görüntüsünü birleştirerek sunan ortamlara verilen isimdir.

NAME: İsim. Bir dosyayı, nesneyi, değişkeni ya da herhangi bir bütünü belirten bir dizi karakterdir.

NETWORK: Ağ. Birden fazla bilgisayarın birbirleri arasında bağlanmasıyla oluşan yapıya verilen isimdir. Bilgisayarların birbirleri arasında bilgi alış verişini yapması için kullanılır.

“O” Harfi

OEM/Original Equipment Manufacturer: Farklı üreticilerden aldıkları parçaları bir araya getirerek bilgisayar yapan firmalar için kullanılır.

ON-BOARD: Kart üzerinde. Devre kartlarının üzerine başka bir işi yapması için eklenmiş elemanlar için kullanılır.

ON-LINE: Bağlı ve çalışır durumda. Çalışmaya hazır olan birimler için kullanılır. Açık.

OUTPUT: Çıktı. Bilgisayar tarafından üretilen herhangi bir şey.

“P,R” Harfi

PAGE: Metin sayfaları.

PARALLEL: Paralel. Aynı anda oluşan anlamında kullanılır.

PASTE: Yapıştır. Daha önceden kopyala görevi yapılmış nesnenin kopyalama işlemini tamamlamak için yapılan işlemidir.

PCI/Peripheral Component Interconnect: Intel firması tarafından geliştirilen yerel veri yolu standardı.

PIN: Konektörler üzerindeki ince çıkıntı.

PIXEL/Picture Element: Piksel. Grafik görüntüleri oluşturan herbir noktacığa denir.

PORTABLE: Taşınabilir. Taşınabilir bilgisayarlara verilen isim.

POWER SUPPLY: Güç kaynağı.

PRINTER: Yazıcı. Bilgisayar üzerinden metin ve resimleri kağıda basmak için kullanılan araç.

PROGRAM: Belli bir işi yapmak için hazırlanmış komutlar topluluğuna verilen isim.

RAM/Random Access Memory: Rasgele erişimli bellek. Herhangi bir bölümüne doğrudan erişilebilen bellek tipidir.

RECORD: Kayıt. Veritabanlarını oluşturan bilgi birimidir.

RECOVER: Geri almak, kurtarmak. Silinen bir dosyanın tekrar kullanılabilir hale getirilmesi işlemidir.

ROM/Read Only Memory: Bilgilerin üzerine bir kere yazıldığı bir daha değiştirilemediği bellek tipi.

“S” Harfi

SCAN: Taramak, gözden geçirmek. Parça parça gözden geçirmek. Bilgisayar ekranında yazılmış metni gözden geçirmek.

SCREEN: Ekran. İmgelerin yansıtıldığı yüzey.

SERVER: Sunucu. Bilgi işlem düzenlerinde gelen bir iş isteğini yerine getirmekle yükümlü ya da bu rolü protokol gereği benimsemiş bilgisayar. Bilgisayar ağında başka bilgisayarlara hizmetler veren bilgisayar.

STATIC IP NUMBER: Statik IP adresi. Bir servis sağlayıcı tarafından özellikle sunuculara ve veritabanlarına verilen değişmez IP adresi.

SWITCH: Anahtar, şalter. Bir devrenin bağlantısını değiştiren veya açıp kapayan aygıt. Bir ağın düğümlerinde yer alan ve devreleri, mesajları yönlendiren devre.

SYSTEM DISK: Sistem diski. Bilgisayarın çalışmaya başlaması için işletim sisteminin sadece gerekli kısımlarını barındıran disk.

“T” Harfi

TAB: Sekme. Yazılan sayfa üzerinde yazıcının ya da sayfanın konumunu ekran ise imlecin konumunu önceden saptanmış belirli bir yere atlatmak.

TABLE: Çizelge, tablo. Kullanıma elverişli biçimde sıralanan sayısal bilgiler dizgesi.

TABLET: Düz bir yüzey üzerinde bir kalemin konumunu koordinat verilerine dönüştüren bilgisayar giriş birimi.

TEXT: Metin, yazı. İki boyutlu ve kolayca anlaşılacak amacıyla düzenlenmiş (örneğin kağıda basılı ya da ekranda görünür biçimde) bilgi. Bu bilgi simgeler, tümceler, resimler, çizenekler, çizelgeler şeklinde olabilir.

TIFF (Tag Image File Format) : TIFF. Bazı kişisel bilgisayarlarda kullanılan ve taranmış imgeleri saklamak ya da alıp vermek için yararlanılan grafik dosya formatı.

TONER: Toner, toz mürekkep. Lazer yazıcılarda ya da fotokopi makinelerinde kullanılan toz halindeki mürekkep.

TOOL: Araç. Bir uygulama programını geleneksel programlama dillerini kullanmak gerekmeden geliştirmesine elveren yazılım.

TOOLBOX: Araç kutusu. Bilgisayarda kullanıcının fare tıklaması ile harekete geçirebileceği fonksiyonları bir arada gösteren kutu ya da palet.

TRIAL: Deneme. Bir olayı oluşturmak üzere olasılıksal bir tasarımla yapılan deney.

TYPE: Tip. Örneğin tip öznitelikleri, tip bildirimi

“U,V” Harfi

UNİVERSAL: Evrensel, genelgeçer.

UPDATE: Güncelleme. Bir bilgi işlem sisteminde yeni bilgiler eklemek, eski bilgileri tazelemek gibi etkinlikler; örneğin dosya güncelleme.

UPGRADE: Niteliğini iyileştirmek, sınıf atlatmak. Bilgisayar yazılım ya da donanımını daha iyisi ve yenisiyle değiştirmek.

UPLOAD: Yukarı yönde yükleme. Herhangi bir bilgi depolama yerinden, çoğunlukla kişisel bir bilgisayardan, genellikle daha üstün bir bilgisayar belleğine veri gönderme.

USER: Kullanıcı. Bir sistemin hizmetlerine gereksinen herhangi biri. Örneğin kullanıcı erişimi, kullanıcı kodu, kullanıcı arayüzü , kullanıcı etiketi, kullanıcı terminali.

UTILITY program: Yardımcı program. Bir bilgisayarın sistem yazılımıyla birlikte kullanıcıya sunulan, veri dosyalarını aktarma, dosya sıralama, birleştirme gibi kullanıcının sık sık gereksinime duyabileceği hizmetler için parametrelerle yönetilen genel yordamları içeren yazılım.

VERSION: Sürüm. Bir belge ya da yazılım programının başlangıçtaki dağıtımını ya da aradaki düzeltmeleri de içeren ara dağıtımını.

VİRUS: Virüs. Bir bilgisayarda sistem öz kaynaklarını boğacak şekilde belleği bozan program.

W,X,Y,Z” Harfi

WAN (Wide Area Network): Geniş alan ağı. Bir bölge ülke ya da yerküreyi kaplayabilen boyutta, bilgisayarları, uçbirimleri, ve yerel alan ağlarını bağlantılayan veri iletişim ağı.

WAP (Wireless Application Protocol): Telsiz erişim protokolü. Cep telefonu abonelerinin sınırlı bir kanaldan Internet’e erişimlerini sağlayan protokol.

WEB BROWSER: Internet üzerinde bilgi kaynaklarını aramaya elveren ve bağlantılı metin ve ortamların olanaklarını kullanan istemci yazılımı.

WEBMASTER: Site şefi. Bir ürün sitesinin bakımı ve sunucunun iyi işlemesi, yeni ürün belgelerinin hazırlanması gibi yükümlülükleri olan uzman.

WINDOW: Pencere. Bilgisayar ekranında komutların yazıldığı ya da bilgilerin gösterildiği alan.

WIRELESS: Telsiz.

WIZARD: Sihirbaz, yardımcı program. peş peşe gelen diyalog kutuları sayesinde kullanıcıya zor bir görevin yerine getirilmesinde yardımcı olan ve bir yazılımla tümleşik sunulan yardımcı yazılım.

WORD: Sözcük. Bir bütün olarak değerlendirilen bit dizisi.

WORKSHOP: Çalıştay. Belirli bir uzmanlık alanında, bir sorunu irdelemek üzer toplanmış kişilerin etkinliği.